

Logika

Nemělo by smysl popisovat zde detaily z mého někdy dobrodružného, často bohužel neplodného života (ostatně některé může čtenář najít v našem *Slovníku českých filozofů*). Za důležité pokládám to, že jsem si konečně uvědomil, že filosofická logika je oblast, ve které jsem schopen přinést něco nového. Toto poznání přišlo dost pozdě; sice jsem „provozoval logiku“ již v mladém věku a ovšem jsem publikoval logické studie a učil logiku na různých školách, ale teprve když jsem se stal svědkem zrodu „transparentní intenzionální logiky“

(„TIL“), jejímž zakladatelem a zpracovatelem byl můj zesnulý přítel Pavel Tichý, pochopil jsem, že zde vzniká něco nesmírně plodného, co umožňuje řešit řadu logických a sémantických problémů bez toho, abychom upadli do formalistického nebo na druhé straně relativistického extrému. Mohu nyní konstatovat, že jsem schopen kladně hodnotit jen ty své práce, které vznikaly pod vlivem TIL. Zejména bych rád čtenářům doporučil dvě své studie, ve kterých jsem patrně řekl něco nového: *Svět pojmů a logika* (FILOSOFIA, 2. vyd. 2000), a *Concepts and Objects* (Acta Philosophica Fennica 63, Helsinki 1998). Pomineme-li soukromou sféru, pokládám za nesmírně důležité ještě něco: svou pedagogickou činnost, zejména na Masarykově univerzitě v Brně; mám zcela určitý pocit, že jsem kladně ovlivnil řadu studentů/tek a že mnoho profesionálních i osobních přátelství učinilo z Brna můj druhý domov.

It would be senseless to to describe here some details from my sometimes adventurous, unfortunately often fruitless life (after all, some of them can be found in our *Dictionary of Czech philosophers*). What I consider to be important is that I am at last aware of the fact that philosophical logic is an area where I am able to offer some new results. I recognized it too late; true, I have „worked in logic“ since my youth and

surely I have published logical studies and taught logic on some schools but only as I began to witness arising of „transparent intensional logic“ („TIL“), as it has been defined and worked out by my late friend Pavel Tichý, I understood that here something exceptionally fruitful comes into being, which makes it possible to solve many logical and semantic problems and avoid, at the same time, relativism as well as formalism. Now I can state that I am able to appreciate only those of my publications that have been influenced by TIL. In particular, I would recommend to our Reader two my studies where what I say is probably new: *Svět pojmu a logika* (FILOSOFIA, 2nd ed. 2000) and *Concepts and Objects* (Acta Philosophica Fennica 63, Helsinki 1998). Still something — setting aside the private sphere — is most important for me: my pedagogic activities, in particular in Masaryk University in Brno; I feel very clearly that I have positively influenced many students and that many professional as well as personal friendships have made Brno my second home.

Es wäre sinnlos Details aus meinem manchmal abenteuerlichen, leider oft fruchtlosen Leben hier zu veröffentlichen (übrigens kann man manches in unserem *Wörterbuch der tschechischen Philosophen* finden). Was ich für wichtig halte, ist die Tatsache, dass ich endlich erkannte, dass die philosophische Logik ein Bereich ist, in dem ich fähig bin etwas neues zu bringen. Diese Erkenntnis kam ziemlich spät; zwar habe ich Logik seit meiner jungen Jahre „gemacht“ und sicher habe ich manches geschrieben und gelehrt, aber erst als ich Zeuge des Entstehens der „transparenten intensionalen Logik“ („TIL“) wurde, die mein Freund Pavel Tichý definiert und ausgearbeitet hat, habe ich begriffen, dass hier etwas ausserordentlich fruchtbares ins Leben kommt, das uns ermöglicht viele logische und semantische Probleme zu lösen ohne einen formalistischen oder relativistischen Standpunkt anzunehmen. Und ich kann jetzt feststellen, dass ich nur jene meine Arbeiten schätzen kann, die unter dem Einfluss der TIL entstanden. Insbesondere möchte ich unseren Lesern zwei meine Studien empfehlen, in denen ich wahrscheinlich etwas neues sage, nämlich *Svět pojmu a logika* (FILOSOFIA, 2. Aufl. 2000) und *Concepts and Objects* (Acta Philosophica Fennica 63, Helsinki 1998). Noch eines ist höchstens wichtig — was die nicht-private Seite meines Lebens betrifft — meine pädagogische Tätigkeit, insbesondere an der Masaryk Universität in Brno;

ich fühle ganz klar, dass ich manche StudentInnen positiv beeinflusst habe und dass manche professionelle und persönliche Freundschaften die schöne Stadt Brno zu meiner zweiten Heimat machten.

Il n'y aurait pas beaucoup de sens de mettre en relief ici ma vie, parfois aventureuse, très souvent, hélas, infructueuse (le lecteur en peut trouver certains détails dans notre Dictionnaire des philosophes tchèques). Je trouve important, par contre, d'être arrivé enfin à me rendre compte que la logique philosophique est *la* région dans laquelle je peux apporter quelque chose de neuf. Cette prise de conscience m'est arrivée assez tardivement ; il est vrai, j'avais « pratiqué la logique » dès ma jeunesse et il est vrai aussi que j'ai publié les études logiques tout en enseignant la logique dans différentes écoles. J'ai compris toutefois seulement au moment où j'étais devenu le témoin de la naissance de la « logique transparente intentionnelle » (de la « LTI »), dont mon ami, le feu M. Pavel Tichý fut fondateur et l'auteur principal, que c'est ce champ particulier qui peut donner quelque chose de très fructueux en rendant possible la solution de beaucoup de problèmes logiques et sémantiques sans le danger de retomber pourtant dans un formalisme ou dans un relativisme extrêmes. Je peux constater maintenant de ne pouvoir évaluer positivement que ceux de mes travaux qui ont pris l'origine sous l'influence de la LTI. C'est ainsi que j'aimerais de recommander aux lecteurs deux mes études dans lesquelles je suis arrivé probablement à dire quelque chose de neuf, à savoir *Svět pojmu a logika* (Le monde des notions et la logique, Prague, Filosofia 2000, 2e édition, en tchèque) et *Concepts and Objects* (Acta Philosophica Fennica 63, Helsinki 1998). En laissant de côté ma vie privée, je considère comme très important encore ceci : mon enseignement, surtout à l'Université Masaryk de Brno : je suis sûr d'avoir influencé positivement beaucoup d'étudiants et étudiantes et je suis sûr aussi que beaucoup d'amitiés professionnelles et personnelles ont fait de Brno mon second domicile.
